

KONCEPCE PROPAGACE TECHNICKÝCH PAMÁTEK V ČESKO-RAKOUSKÉM PŘÍHRANIČÍ

PRO OBDOB2023 - 2027

Ing. Jaromír Polášek, strategický management a marketing
prosinec 2022

Projekt MonumTech je spolufinancován z programu Interreg V-A Rakousko-Česká republika 2014-2020 a z rozpočtu Jihočeského kraje

Obsah

ÚVOD	3
ANALYTICKÁ ČÁST	4
1. ZÁKLADNÍ INFORMACE	5
1.1. KLÍČOVÍ AKTÉŘI V OBLASTI PROPAGACE	5
1.2. STRATEGICKÉ DOKUMENTY S DOPADEM NA KONCEPCI	6
2. ANALÝZA STÁVAJÍCÍHO STAVU PROPAGACE	9
2.1. ŽELEZNICE.....	9
2.2. VODNÍ ELEKTRÁRNY	12
2.3. DOLY	13
2.4. VODNÍ DÍLA A STAVBY	14
3. ANALÝZA PŘÍLEŽITOSTÍ PRO PROPAGACI TECHNICKÝCH PAMÁTEK	18
3.1. TECHNOTRASA – SUROVÁ KRÁSA	19
3.2. KŘIŠŤÁLOVÉ ÚDOLÍ	20
3.3. ŽIVÁ MUZEA.....	21
3.4. WINE TRAIN VIPAVA VALLEY, SLOVINSKO.....	22
3.5. DALŠÍ MOŽNOSTI PROPAGACE	23
SWOT ANALÝZA	24
NÁVRHOVÁ ČÁST	25
4. VIZE A CÍLE	26
VIZE.....	26
CÍLE	26
5. CÍLE A JEJICH OPATŘENÍ	28
Cíl č. 1: KVALITNÍ PREZENTACE JEDNOTLIVÝCH ATRAKTIVIT	28
Cíl č. 2: CÍLENÁ PROPAGACE PRO SPECIFICKÉ CÍLOVÉ SKUPINY	30
Cíl č. 3: VYTVOŘENÍ SPOLEČNÉHO PRODUKTU.....	31
Cíl č. 4: VZDĚLÁVÁNÍ ZAPOJENÝCH ATRAKTIVIT V OBLASTI PROPAGACE	32
Cíl č. 5: ZAHÁJENÍ SYSTEMATICKÉHO MĚŘENÍ NÁVŠTĚVNOSTI TECHNICKÝCH PAMÁTEK	33
6. ORIENTAČNÍ HARMONOGRAM REALIZACE OPATŘENÍ	35
7. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	36
ZÁVĚR	37

ÚVOD

V česko-rakouském příhraničí se nachází velké množství technických památek, které jsou ale v přeshraniční spolupráci opomíjeny. Mnohdy pouze utilitární provedení technických památek může vést k přehlížení jejich památkových hodnot. Celá řada objektů a pozůstatků výrobních technologií ve volné krajině z tohoto důvodu zůstává doposud zcela nepovšimnuta. Bez znalosti jejich účelu a dalších historických souvislostí jsou nadále ohroženy buď samovolným chátráním, nebo cíleným lidským zásahem. Díky česko-rakouské historii mají přitom často společný technický základ a mohou mít i společné funkční využití. S výjimkou nejvýznamnějších technických památek je problémem mnohdy jak zmíněný špatný stav, tak i malé povědomí o tomto typu kulturního dědictví a doposud nedostatečně prozkoumaná společná historie a vazby. Slabou stránkou je i jejich nedostatečné využití, takže turistický potenciál těchto památek je dosud nenaplněn.

Do projektu je zapojeno přes 40 technických památek z česko-rakouského příhraničí, které jsou rozděleny do kategorií. V rámci této koncepce budou řešeny zadavatelem vybrané kategorie: železnice, vodní elektrárny, doly, vodní díla a stavby. Koncepce propagace pojednává pouze o konkrétních památkách, kterými jsou:

Železnice

- Železnice Bechyňka, železniční most v Červené, Úzkokolejka Groß Gerungs - Gmünd – Litschau, Thayatalbahn, Dráha císaře Františka Josefa, Koněšpřežka

Vodní elektrárny

- Vodní elektrárna Zwettl, Vodní elektrárna Ybbs Persenbeug, Vodní elektrárna Polka

Doly

- Rudolfovský důlní revír, Důl Langau, Důl Spitz

Vodní díla a stavby

- Rybníční soustava Třeboňsko – Litschau, Vodárenská věž v Třeboni, Vodárenská věž v Českých Budějovicích, Vodní pila Peníkov, Jiráskův jez v Českých Budějovicích, Vodní nádrž Husinec, Vodní čerpací stanice města Krems

Koncepce propagace technických památek v česko-rakouském příhraničí je realizována v rámci projektu **„Společný vznik a historie, současnost i budoucnost technických památek česko-rakouského příhraničí“**, zkráceně **„MonumTech“**, číslo projektu: **ATCZ261**.

Na projektu se podílí jako vedoucí partner RERA a.s. společně s dalšími partnery, kterými jsou: Universität für Weiterbildung Krems, Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích a Národní památkový ústav – ÚOP České Budějovice.

ANALYTICKÁ ČÁST

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE

1.1. Klíčoví aktéři v oblasti propagace

Jihočeský kraj

- Kraj jako samosprávný územní celek a jako subjekt veřejné správy pomáhá méně navštěvovaným památkám prostřednictvím:
 - o grantů a dotačních titulů
 - o Odboru kultury a památkové péče (OKPP)
 - o Jihočeské centrály cestovního ruchu

Odbor kultury a památkové péče

- je odborným garantem z hlediska památkové péče při přípravě odborných podkladů pro dotační programy v oblasti památkové péče
- koordinačně participuje se záměry ostatních oddělení odboru, zejména v oblasti cestovního ruchu
- Propagace prostřednictvím:
 - o zřizovaných organizací v oblasti kultury
 - o různých projektů, např. I-CULT, platforma Archeoskanzen Trocnov

Národní památkový ústav

- Národní památkový ústav (NPÚ) je odborná organizace, která zahrnuje dva hlavní směry významných činností v oblasti památkové péče – vykonává funkci v zákoně zakotvené odborné organizace státní památkové péče a zajišťuje obnovu, správu, prezentaci a zpřístupnění unikátního souboru státních hradů, zámků a dalších typů historických objektů, který představuje jednu z nejvýznamnějších součástí kulturního dědictví České republiky.
- Propagace prostřednictvím:
 - o různých projektů

Jihočeská centrála cestovního ruchu

- Jihočeská centrála cestovního ruchu (JCCR) je organizace zřízená Jihočeským krajem k výkonu funkce destinačního managementu pro region jižní Čechy. Hlavním cílem je realizace projektů zaměřených na rozvoj turistické nabídky a prezentace regionu jako turisticky atraktivní destinace v tuzemsku i zahraničí. Tvoří produktové linie a zajišťuje vydávání tištěných propagačních materiálů. JCCR je provozovatelem Informačního Systému Cestovního Ruchu Jihočeského kraje na www.jiznicechy.cz. JCCR koordinuje činnost turistických oblastí na území Jihočeského kraje, spolupracuje s městy a obcemi, infocentry a subjekty cestovního ruchu z veřejného i soukromého sektoru. Úzce spolupracuje s agenturou CzechTourism, včetně jejích zahraničních zastoupení, komunikuje a spolupracuje se zahraničními partnery při tvorbě a realizaci přeshraničních projektů.
- Propagace prostřednictvím:
 - o různých projektů, např. Památky žijí, Zlatá Stezka, EuroVelo13, Venkovské památky apod.
 - o vlastní ediční činnosti
 - o společně s oblastními organizacemi destinačního managementu

Oberösterreich Tourismus

- Zemská organizace cestovního ruchu je zřízena pod názvem „Oberösterreich Tourismus GmbH“ (OÖT). OÖT je agilní marketingová a servisní organizace posilující odvětví cestovního ruchu a volného času v Horním Rakousku. Vyvíjí nové trhy, dává inovativní impulsy a implementujeme naše síťové partnery. Působící síťově, tržně a se zaměřením na hosta. Je také poskytovatelem kompletních služeb pro turistiku v Horním Rakousku a její přidružené subjekty.
- Oberösterreich Tourismus byla založena v roce 1990, ačkoliv začátky systematického řízení cestovním ruchem v Rakousku probíhaly již od 60. – 70. let 20. století. Oberösterreich Tourismus má několik dceřiných společností, které vlastní 100 % podílem a které organizaci pomáhají s realizací některých aktivit. Jsou to např. OÖ Werbung GmbH (reklamní společnost), Tourismus Technologie GmbH (technologická společnost).
- Činnost OÖT schvaluje Úřad hornorakouské zemské vlády a Ministerstvo vědy a výzkumu, které přijímají programy v oblastech turistického práva, podpory cestovního ruchu a strategie turismu.

Dalšími významnými aktéry v oblasti propagace technických památek jsou: Regionální rozvojová agentura jižních Čech, Euroregion Silva Nortica a vzdělávací instituce.

1.2. Strategické dokumenty s dopadem na koncepci

Program rozvoje Jihočeského kraje na období 2021-2027

- Zpracovatel: MOORE Czech Republic
- Termín: červen 2021

Prioritní osa 7: Využití kulturního a přírodního dědictví kraje k rozvoji cestovního ruchu

- Strategický cíl 7.1: Využití atraktivit Jihočeského kraje za účelem cestovního ruchu
 - o Bod č. 7.1.13: Rozvoj stávajících a vytváření nových regionálních i nadregionálních projektů v oblasti cestovního ruchu („Památky žijí!“, „Zlatá stezka“, „Eurovelo 13“ aj.).
- Strategický cíl 7.3: Rozvoj kultury a podpora památkové péče
 - o Bod č. 7.3.1: Podpora ochrany a obnovy kulturních památek včetně památek ve volné krajině a zvyšování jejich atraktivity pro potřeby dalšího rozvoje cestovního ruchu.
 - o Bod č. 7.3.2: Pokračování v projektech za účelem podpory méně navštěvovaných památek (viz projekt „Památky žijí!“). Cílem projektu je podpora turistiky orientované na kulturně-historické památky v česko-rakouském příhraničí.

Koncepce rozvoje zřizovaných organizací v oblasti kultury na roky 2021-2026

- Zpracovatel: OKPP Jihočeského kraje
- Termín: červen 2021

Vize:

Základní vizí v rámci rozvoje organizací v gesci OKPP Jihočeského kraje je zajistit udržitelný rozvoj a dále pokračovat v zajišťování kvalitní veřejné služby ve všech kulturních odvětvích, které organizace reprezentují.

Koncepce podpory památkové péče v Jihočeském kraji 2021-2025

- Zpracovatel: OKPP Jihočeského kraje
- Termín: červen 2021

Globální cíl:

Základním cílem koncepce podpory památkové péče v Jihočeském kraji zůstává ochrana, uchování a prezentace kulturního dědictví minulosti v jeho autentickém stavu, na původním místě s dochovaným historickým prostředím, pro budoucí generace.

Hlavní cíle:

1. zachování a obnova kulturního dědictví na území Jihočeského kraje
2. rozvoj poznání památkového fondu a jeho ochrana na základě současného stupně poznání
3. prezentace a využití kulturního dědictví

Cíl č. 3: Prezentace a využití kulturního dědictví

Spolupráce v oblasti cestovního ruchu

Jihočeský kraj by měl tak ve spolupráci s Jihočeskou centrálou cestovního ruchu podporovat vlastníky památkově chráněných objektů v jejich větší prezentaci v rámci nových turistických okruhů zaměřených na popularizaci objektů lidové architektury, technické památky, vesnické zámečky a kostelíky, pozůstatky sídel nižší šlechty nebo okruhy předvádějící nepřeborné množství drobné sakrální architektury v krajině.

Tyto okruhy pak lze kombinovat s nabídkou místních muzeí, a to nejen těch, která jsou zřizována Jihočeským krajem, a doplnit také ukázkami tradičních řemesel s možností vyzkoušet si tradiční postupy a odnést si tak i netradiční zážitek. JCCR chce v rámci své činnosti i nadále motivovat oblastní destinační managementy k vyššímu zapojení správců památkově chráněných objektů do rozvoje destinací. Zároveň je zde ze strany JCCR snaha pokračovat v projektech typu „Památky žijí“ tak, aby větší mediální prostor, získávaly méně navštěvované cíle.

Opatření

- spolupráce se subjekty v oblasti cestovního ruchu při propagaci kulturního dědictví kraje;
- podpora publikační, ediční, výstavní a přednáškové činnosti k propagaci kulturního dědictví kraje;
- popularizace památkové péče, poskytování kvalitních informací pro odbornou i laickou veřejnost.

Koncepce působení Národního památkového ústavu 2022-2026

- Zpracovatel: NPÚ
- Termín: 2022

Vize:

NPÚ chce být moderní, ekonomicky stabilní, předvídatelnou, respektovanou a transparentní kulturní a vědeckovýzkumnou institucí, která veřejnosti nabízí nezastupitelné kulturní a odborné služby, prostor pro celoživotní vzdělávání a jedinečné výsledky výzkumu a vývoje z oblasti poznání a péče o hmotné kulturní dědictví.

Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraje

- Zpracovatel: Jihočeská centrála cestovního ruchu
- Termín: září 2021

Strategická vize:

Jižní Čechy jsou oblastí klidu a duševní pohody, kam se lidé rádi vrací za přátelskou atmosférou, kvalitními službami cestovního ruchu a rozmanitou přírodou. Jihočeši jsou profesionální, nabídka je originální a ohleduplná k přírodním zdrojům, marketing a způsoby komunikace s návštěvníkem jsou inovativní a smart. Na přírodní a kulturní památky bohaté jižní Čechy se tak stávají láskou na celý život...

Operační cíl I.1: Podpora nových a originálních produktů a oživení stávajících produktů s akcentem na šetrné formy cestovního ruchu a udržitelný rozvoj

Tematická oblast č. 3: Památky, kultura a příroda

- a) Památky církevní, technické atd.
 - Zviditelnit méně známé památky dosud turisticky „neobjevené“
 - Priorita: vysoká
 - Garanti: JCCR + TO
 - Indikátor formulace: Počet méně známých památek zahrnutých do produktů/nabídky CR: 45
 - Termín realizace: 12/2030

Zemská strategie cestovního ruchu 2022

Cestovní ruch. Budoucnost. Horní Rakousko

- Zpracovatel: Oberösterreich Tourismus
- Termín: 2021

Na jedné straně se nová strategie zabývá vývojovými trendy a výzvami pro cestovní ruch a rekreační průmysl, například v oblastech digitalizace nebo sociálního rozvoje. Na druhou stranu si klade za cíl realizovat potenciální synergie s podnikáním, vědou, zemědělstvím, kulturou nebo ochranou přírody. To vytváří základ pro dynamický rozvoj cestovního ruchu jako cenného partnera v celkovém hospodářském systému Horního Rakouska. Základ, na kterém budou v budoucnu vznikat nové inovace.

Vize:

Horní Rakousko, skutečné Rakousko.

Cíl:

Zvyšování přímé a nepřímé přidané hodnoty hornorakouského cestovního ruchu a rekreačního průmyslu o 15 % do roku 2022.

2. ANALÝZA STÁVAJÍCÍHO STAVU PROPAGACE

K tomu, aby bylo vůbec možné památkový fond, jako takový uchovat, je nutné jej využívat, ale takovým způsobem, aby nedocházelo k jeho zneužívání, devastaci a degradaci. Samozřejmě ideální využití je k původnímu účelu, k němuž byla stavba kdysi postavena, byť i to většinou znamená nutnost některých modernizačních zásahů. Jiné využití je obvykle spojeno s většími úpravami, přesto je ale možné se s nároky vyrovnat kultivovaně a tak, aby historické hodnoty zůstaly zachovány.

Zcela zásadním faktorem je upřednostnění památkové hodnoty objektu či sídla před ostatními hledisky a pozitivní vnímání této hodnoty. Od takového postoje je pak možné odvíjet řešení komplikovaných potřeb složitých organismů památek a památkově chráněných sídel, vznikajících v čase a v závislosti na způsobech jejich využívání.

Základ památkového fondu je ve většině případů vnímán jako objekt cestovního ruchu, který slouží nejen k poznání, ale také jako zdroj finančních prostředků, kromě toho by měl přinášet také vyžití při relaxaci, a to včetně všech doprovodných služeb. V případě hojně navštěvovaných památkově chráněných území, např. historických měst, přináší využívání těchto objektů konfliktní situace, kdy jejich vlastníci předpokládají určitý typ využití své nemovitosti bez znalosti jejích historických hodnot a respektu k nim, na druhé straně zástupci památkové péče trvají na jejich zachování. Tento rozpor se často objevuje i u objektů památkového fondu sloužícího ke každodennímu životu, a je vždy jen na jednotlivcích, zda dokážou, najít kompromisní řešení využití pro vhodné využití objektu, jak z hlediska památkové péče, tak z hlediska představ samotného vlastníka.

Jen velmi obtížně se daří vnést do povědomí vlastníků památkově chráněných objektů změnu v postojích. Památková hodnota je chybně považována převážně za břemeno zatěžující nemovitost, nikoli za přednost, jež tuto nemovitost zhodnocuje, a to někdy i v těch případech, kdy právě historická hodnota objektu je tím, co má přilákat co nejvyšší množství návštěvníků. Zcela základním předpokladem pro takové využívání kulturního dědictví, které nepovede k jeho postupné devastaci a konečné zkáze, je tedy nepochybně široká osvěta. Ta je jedním ze základních předpokladů úspěšného působení všech složek památkové péče a všechny tyto složky se na ní musí podílet svou každodenní činností i přípravou cílených osvětových kampaní.

V této kapitole jsou popsány do projektu zařazené technické památky a je krátce popsán jejich současný stav. Dále jsou zhodnoceny základní propagační nástroje jednotlivých památek, kterými jsou web, sociální sítě (Facebook, Instagram, YouTube a případně jiné) a zařazení k DMO.

2.1. Železnice

Představení do projektu zařazených železnic:

Železnice Bechyňka

Železniční trať Tábor–Bechyně (též Bechyňská dráha, Bechyňka, Elinka) byla první elektrizovanou tratí v Česku, kterou neřadíme mezi tramvajové, ale mezi železniční dráhy. V

provozu je od 20. června 1903. Její délka je 24 km. Je napájena systémem stejnosměrného napětí 1500 V, trať má normální rozchod 1435 mm.

Současný stav: trať je plně funkční a je využívána

Železniční most v Červené

Železniční most na Červené přes Vltavu byl vystavěn v letech 1886–1889 jako součást nově otevřené železniční trati Tábor–Ražice. Otevřen byl 20. listopadu 1889. Je 253 metrů dlouhý, 68 metrů vysoký, váží 940 tun a obsahuje 329 000 nýtů. Most vyrobila Pražská mostárna za 510 000 zlatých. Byl vybudován jako součást Českomoravské transversálky.

Současný stav: most je v havarijním stavu

Úzkokolejka Groß Gerungs - Gmünd – Litschau

Waldviertelské úzkorozchodné dráhy (německy Waldviertler Schmalspurbahnen) je síť tří úzkorozchodných železničních drah o rozchodu 760 mm, která má výchozí bod v dolnorakouském Gmündu. Provoz waldviertelských úzkorozchodných drah byl zahájen v roce 1900 na severní trati do Litschau. V roce 1902 byla otevřena první část jižní tratě, jejíž stavba byla technicky náročnější. V roce 1903 pak dosáhla i jižní větve své cílové stanice Groß Gerungs.

Současný stav: trať je plně funkční a je využívána především v letních měsících

Thayatalbahn

Thayatalbahn je nepoužívaná a částečně zdemolovaná železniční trať v Dolním Rakousku. Je jednokolejná, standardního rozchodu – 1435 mm, a není elektrifikovaná. Odbočuje z Franz-Josefs-Bahn na sever ve stanici Schwarzenau a vede přes Waidhofen an der Thaya do Slavonic. Byla to jediná mezinárodní a přeshraniční železniční trať, kterou převzala spolková země Dolní Rakousko.

Současný stav: trať je funkční v některých částech, využívána pro zvláštní příležitosti

Dráha císaře Františka Josefa

Dráha císaře Františka Josefa (zkratka KFJB) byla privátní železniční společnost v Rakousku-Uhersku, která provozovala dopravu mezi Vídní a Prahou, mezi Českými Velenicemi a Chebem a mezi Českými Budějovicemi a Veselím nad Lužnicí.

Současný stav: tratě zrekonstruovány, plně funkční, slouží běžné denní dopravě

Koněspřežka

Hlavním důvodem pro stavbu železnice z Lince do Českých Budějovic byla přeprava soli z rakouské Solné komory do Čech. Sůl se od nepaměti dopravovala po řekách Travně a Dunaji

do Lince, kde se překládala na koňské potahy, aby ji převezly přes šumavské hřebeny do Budějovic k řece Vltavě. Tam se opět překládala na lodě.

Myšlenka zefektivnit tuto dopravu stavbou průplavu mezi Dunajem a Vltavou vznikla již ve středověku, ale teprve na začátku 18. století vytvořila průmyslová revoluce dostatečné technické a hospodářské podmínky pro její uskutečnění.

Současný stav: zachované některé části trasy (mostky, násypky) a budovy (dražní domky, solnice)

Tabulka č. 1: Stávající propagace železnice

NÁZEV	WEBOVÉ STRÁNKY	MAJITEL / PROVOZOVATEL	SOCIÁLNÍ SÍŤ	DMO
Železnice Bechyňka	bechynka.wz.cz	České dráhy	Ne	Bechyně Tábor Toulava
Železniční most v Červené	pamatkovy katalog.cz	NPÚ	Ne	Toulava Písecko
Úzkokolejka Groß Gerungs-Gmünd-Litschau	www.waldviertelbahn.at	NÖVOG (Niederösterreichische Verkehrsorganisationsgesellschaft)	Ne	Waldviertel
Thayatalbahn	Ne	Ne	Ne	Dolní Rakousko
Dráha císaře Františka Josefa	zeleznicar.cd.cz	České dráhy	Ne	Třeboňsko
Koněsprežka	muzeumcb.cz	Jihočeské muzeum	Ano: Jihočeské muzeum	Jižní Čechy Dolní Rakousko

*Sociální síť = Facebook, Instagram, YouTube, případně jiné
Zdroj: vlastní zpracování, listopad 2022.

Současná propagace železnic zapojených do projektu je nedostatečná. Ačkoliv lze většinu dohledat na webu, jedná se většinou pouze o technické či historické údaje, které jsou stroze konstatovány pro turisty neatraktivní formou.

Železnice a především historické či slavnostní vlaky vypravované k různým výročím a oslavám se těší velkému zájmu místních obyvatel i turistů.

Odrážejícím příkladem však může být krach provozu jindřichohradecké úzkokolejky, která byla nerentabilně provozována mnoho let. Přes snahu města, spolku a DMO Česká Kanada však nebyl zájem o úzkokolejku dostatečný a na podzim 2022 byla přerušena její činnost.

2.2. Vodní elektrárny

Představení do projektu zařazených vodních elektráren:

Vodní elektrárna Zwettl

Vodní elektrárna Zwettl je průtočná elektrárna, která se nachází v obci Gschwendt ve Zwettlu-Dolní Rakousko na Kampu. Původní elektrárna byla postaven v roce 1898. V prvních letech svého provozu sloužila tato elektrárna pro napájení v té době nového typu pouličního elektrického osvětlení v sousedním okresním městě Zwettl.

Současný stav: v roce 2010 zahrnuto k přístavbě malé vodní elektrárny

Vodní elektrárna Ybbs Persenbeug

Elektrárna Ybbs-Persenbeug byla první rakouskou elektrárnou na Dunaji a nachází se na území obcí Ybbs, Persenbeug-Gottsdorf a Hofamt Priel v Dolním Rakousku. V prostoru nejstarší průtočné (říční) elektrárny na Dunaji nejsou aktivní jen oběžná kola turbín. Kromě výroby energie měla tato stavba sloužit také k tomu, aby byla zvýšena hladina vody pro plavbu u skalních prahů ve Strudengau. Stavba elektrárny byla zahájena v roce 1924, do provozu však byla uvedena až v roce 1959.

Současný stav: elektrárna je plně funkční, je neustále modernizována a je oblíbenou zastávkou cyklistů jedoucích po Dunajské cyklostezce

Vodní elektrárna Polka

Vodní elektrárna Polka je významnou technickou památkou na Šumavě. Nachází se stranou od hlavního tahu mezi Vimperkem a Strážným, 2,5 km západně od Horní Vltavice, v údolí Teplé Vltavy. Vznik vodní elektrárny Polka je bezprostředně spjatý s provozem Františkovy papírny situované 10 km proti proudu Teplé Vltavy. Vzhledem k rostoucí spotřebě energie továrnou byl zapotřebí další zdroj energie. Elektrárna o celkovém výkonu 520 kW a napětí 500 V byla uvedena do provozu v říjnu 1913.

Současná stav: elektrárna je plně funkční v závislosti na stavu hladiny, je citlivě zrekonstruována a je možné ji po dohodě navštívit

Tabulka č. 2: Stávající propagace vodních elektráren

NÁZEV	WEBOVÉ STRÁNKY	MAJITEL / PROVOZOVATEL	SOCIÁLNÍ SÍŤ	DMO
Vodní elektrárna Zwettl	Ne	EVN naturkraft	Ne	Dolní Rakousko
Vodní elektrárna Ybbs Persenbeug	kraftwerks fuehrungen.at	Sdružení vodní elektrárny Ybbs Persenbeug	Ano: pouze IG	Dolní Rakousko
Vodní elektrárna Polka	Ne	AQUA ENERGIE s.r.o.	Ne	Šumavsko

*Sociální síť = Facebook, Instagram, YouTube, případně jiné
Zdroj: vlastní zpracování, listopad 2022.

Propagace do projektu zapojených vodních elektráren je zcela nedostačující. Turisté a návštěvníci se o jejich existenci nemají prakticky jak dozvědět. Návštěvu elektrárny spojují turisté často pouze s čerpáním primárních produktů cestovního ruchu, kterým je na příklad cyklo turismus.

Nezájem turistů může být také částečně způsoben faktem, že elektrárny jsou plně funkční a zmodernizované pro současné potřeby. Zájem by mohlo na příklad obohatit interaktivní návštěvnické centrum s ukázkou historických fotografií a možností „osahání si“ původních postupů.

2.3. Doly

Představení do projektu zařazených dolů:

Rudolfovský důlní revír

Historie důlní činnosti v Rudolfově a jeho okolí sahá až do druhé poloviny 14. století, kdy byla v rulovém pohoří nedaleko Vesky zjištěna přítomnost stříbrné rudy. V roce 1385, král Václav IV. udělil právo důlní činnosti místnímu rychtáři, který s několika společníky otevřel důl s názvem Monstrance.

Současný stav: důlní činnost byla ukončena, historii připomíná naučná stezka nazvaná Cesta kolem hornického města

Důl Langau

V roce 1910 bylo objeveno ložisko lignitu severně od Langau (okres Horn) a Šafov (okres Znojmo) při výkopech pro stavbu staniční budovy pro místní dráhu. Vrty v okolí takzvaného „Schaffinger Feld“ našla ložiska lignitu na různých místech. Za druhé světové válce byla těžba obnovena. Těžbu však vždy komplikovalo množství spodní vody, které vždy zaplavilo šachty. 31. července 1963 byla činnost v Langau, z důvodu nízké výhřevnosti uhlí, přerušena.

Současný stav: důlní činnosti byla ukončena, historii připomíná Muzeum volného času

Důl Spitz

Mramor z Wachau (známý také jako Spitzský mramor) je mramor, který se nachází hlavně severně od města Spitz na Dunaji a těží se hlavně v okolí Kottes a Els. Využití se zintenzivnilo v údolí Spitzer Bach, kde se dodnes nacházejí četné staré, zhroucené či zarostlé lomy, které se v 19. století se pomalu přesunuly na náhorní plošinu severně od Spitz an der Donau, kde se na některých lomech pracuje dodnes. Ve zbytku distribuční oblasti se wachauský mramor těžil zejména pro místní potřeby.

Tento mramor je vysoce metamorfovaný, lešitelný, částečně obohacený silikáty a zabarvený do vlnitého nebo zakaleného odstínu díky obsahu grafitu. Pro svou tvrdost a pružnost je také zavádějícím způsobem označován jako žulový mramor.

Současný stav: důlní činnost v některých lomech stále pokračuje

Tabulka č. 3: Stávající propagace dolů

NÁZEV	WEBOVÉ STRÁNKY	MAJITEL / PROVOZOVATEL	SOCIÁLNÍ SÍŤ	DMO
Rudolfovský důlní revír	Ne	Žádný, nemá provozovnu.	Ne	Budějovicko
Důl Langau	langau.at	Muzeum volného času Langau	Ne	Dolní Rakousko
Důl Spitz	Ne	Ne	Ne	Dolní Rakousko

*Sociální síť = Facebook, Instagram, YouTube, případně jiné
Zdroj: vlastní zpracování, listopad 2022.

Stávající propagace dolů a důlních revírů je nedostatečná. Nedávnou historii připomínají naučné stezky nebo expozice v rámci muzeí. Často tato historie není známá ani občanům z blízkého okolí, návštěvníci se o této části historie mohou dozvědět především díky integraci tématiky do komplexních produktů cestovního ruchu.

Velmi dobrým příkladem úspěšné atraktivity cestovního ruchu v této oblasti je Grafitový důl v Českém Krumlově. Důl se těší, díky zábavné formě prohlídky atraktivní především pro rodiny s dětmi, velké oblibě.

2.4. Vodní díla a stavby

Představení do projektu zařazených vodních děl a staveb:

Rybniční soustava Třeboňsko – Litschau

Třeboňské rybníky zabírají takřka jednu desetinu plochy hladiny rybníků v Čechách. Jejich stáří je udáváno ve stovkách let a vznikaly postupně a z různých důvodů. Rybniční soustava je jeden ze zajímavých příkladů, proč je nutná přeshraniční spolupráce. Povodí vodních toků totiž nekopírují hranice států,

Rybníky ve městě Litschau a jeho blízkém okolí mají odtok převážně do povodí Lužnice, stejně jako třeboňská rybníční soustava. Napájí je většinou drobné vodní toky, pramenící v lesích na pomezí Rakouska a České republiky. Nejvýznamnější přítoky do povodí Lužnice (německy Lainsitz, která sama pramení na rakouském území) jsou z rakouské strany potoky Rottaler Bach a Reißbach. Tato oblast Rakouska se nazývá Waldviertel Nord, okolí Litschau má potom neoficiální název Litschauer Ländchen („ličovská zemička“) a je považována za jednu z jeho nejčistších oblastí.

Současný stav: rybníční soustava je plně funkční, obhospodařovaná spolky a hojně navštěvovaná cyklisty

Vodárenská věž v Třeboni

Začátkem 20. století hledali třeboňští nový kvalitní zdroj pitné vody. Řešení přišlo roku 1909 s vybudováním městského vodovodu z vyvýšené lokality Na Kopečku. Bylo zde nutné vybudovat vodárenskou věž, tedy výškovou stavbu, která má v nejvyšším podlaží umístěnu kovovou nádrž. Pístový čerpací stroj, poháněný původně vodním kolem (později párou, benzínem, naftou či elektřinou), vytlačuje vodu z vodoteče do nádrže, odkud samospádem odtéká do vodovodní sítě zásobované lokality.

V roce 2005 bylo rozhodnuto o pronájmu objektu, který byl ovšem stále v dobrém stavu, do soukromých rukou za účelem zřízení galerijního prostoru, zaměřeného na mongolské buddhistické umění. Kolaudace nově opravené a konvertované věže proběhla 20. července 2012 a galerie byla slavnostně otevřena 13. května 2013. Třeboň se ovšem již dříve napojila na vodárenskou soustavu jižních Čech a tedy na vodu čerpanou v nádrži Římov z řeky Malše.

Současný stav: věž je zrekonstruovaná a funguje jako galerie

Vodárenská věž v Českých Budějovicích

Po celý středověk bylo město České Budějovice zásobováno ze studen měšťanských domů a z přilehlých řek. V renesanci byl vybudován dřevěný vodovod napájený z blízkých rybníků východně od města a z Rožnovského rybníka. V 18. století již takto získávaná voda nepostačovala, a proto bylo městskou radou v roce 1716 rozhodnuto vybudovat na náměstí kašnu, odkud by se voda rozváděla dále do některých ulic. Kašnu zásobovala věžová vodárna postavená v blízkosti starého Lučního mlýna u Vltavy, dokončená v roce 1724.

V průběhu 20. století zástavba Českých Budějovic postupně přerostla výškové možnosti Vodárenské věže. Proto dokončení vodárenské nádrže Římov v roce 1978 a úpravy vody Plav v roce 1981 vedlo k ukončení užívání věžového vodojemu jako součásti městského vodovodu. Vodárenská věž v Českých Budějovicích byla pro veřejnost otevřena v polovině září 2015.

Současný stav: věž je zrekonstruovaná a těší se zájmu návštěvníků

Vodní pila Peníkov

Vznik této pily a Doubkova mlýna v Peníkově není přesně datován. Uvádí se letopočet 1865 do kterého je právě datované vnitřní vybavení pily, které se zachovalo až do současnosti. Pila byla však zakreslena již v Josefském mapování z roku 1766.

Voda z rybníka poháněla mlýn včetně pily až do druhé světové války. V 50. letech přišel konec provozu a pila byla využívána pouze příležitostně. Začátkem 70. let byl mlýn přestavěn na rekreační objekt a při těchto úpravách zaniklo veškeré vnitřní a vnější vybavení mlýna, a to včetně kola a jeho náhonu. Zrušení pochůznáky zapříčinilo taky přerušení spojení mlýna a pily. Před likvidací objekt zachránilo s největší pravděpodobností prohlášení objektu za kulturní památku. Podstatné opravy a zájmu se pila dočkala v letech 2001 až 2005.

Současný stav: pila je částečně zrekonstruovaná a v létě je přístupná veřejnosti

Jiráskův jez v Českých Budějovicích

Jiráskův jez v Českých Budějovicích není pojmenován podle spisovatele, ale podle stavitele jezu Ing. Antonína Jiráska. Betonová říční překážka vznikla v roce 1930 (někdy se uvádí r. 1932) za účelem regulace Vltavy nedaleko pod soutokem s Malší. Kromě regulace vodního toku má i energetický význam, elektrárna u pravého břehu je osazena dvěma Francisovými (210 a 250 kW) a jednou Kaplanovou turbínou s výkonem 300 kW.

Současný stav: jez a přilehlá elektrárna je plně funkční a lze si jej dobře prohlédnout z nedalekého Dlouhého mostu

Vodní nádrž Husinec

Vodní nádrž Husinec je přehradní nádrž zbudovaná na řece Blanici poblíž města Husinec. Tato nádrž patří pod správu Povodí Vltavy. Stavba přehradní hráze na řece Blanici byla plánována dlouho, protože řeka několikrát do roka zaplavila dolní část města. Stavba probíhala v letech 1934 – 1939 (v období během druhé světové války, hrází procházela hranice protektorátu Čechy a Morava). Její zděná hráz je vyklenutá proti vodě, tížní strana je postavena z lomového kamene, líc z řádkového zdiva. Hráz je vysoká 34 metrů, v koruně má délku 197 metrů. Vodní plocha činí 61 hektarů a maximální hloubka je zde 25,5 metrů.

Současný stav: nádrž je plně funkční, nepřístupná veřejnosti

Vodní čerpací stanice města Krems

Zásobování osad a měst vodou bylo v minulosti závislé na domácích studních. Nejinak tomu bylo i ve městě Krems. Aby byla zaručena kvalita vody a všeobecná dostupnost tohoto životně důležitého média pro všechny občany, byl v průběhu let rozšiřován městský vodovodní systém. Jedním ze zásadních kroků byla výstavba vodní čerpací stanice v Landersdorfu před koncem 19. století. Město Krems je v současné době rozděleno na dvě vodárenské oblasti Dunajem - zásobování pitnou vodou Krems jih a Krems sever.

Současný stav: čerpací stavení je plně funkční, nepřístupná veřejnosti, je zvažováno vybudování muzea

Tabulka č. 4: Stávající propagace vodních děl a staveb

NÁZEV	WEBOVÉ STRÁNKY	MAJITEL / PROVOZOVATEL	SOCIÁLNÍ SÍŤ	DMO
Rybniční soustava Třeboňsko-Litschau	Třeboňská, Chlumecko-Lutovská: trebonsko.cz	Žádný, nemá provozovnu.	Ne	Třeboňsko, Dolní Rakousko
Vodárenská věž v Třeboni	itrebon.cz	TIC Třeboň	Ano: Město Třeboň	Třeboňsko
Vodárenská věž v ČB	vodarenskavezcb.cz	ČEVAK a.s.	Ano: FB, IG vlastní YT Čevak	Budějovicko
Vodní pila Peníkov	pilapenikov.sweb.cz	Český Rudolec a Slavonická renesanční, o. p. s.	Ne	Česká Kanada
Jiráskův jez v ČB	Ne	Žádný, nemá provozovnu.	Ne	Budějovicko
Vodní nádrž Husinec	husinec.cz	Husinec Nemá provozovnu.	Ne	Šumavsko
Vodní čerpací stanice města Krems	krems.at	Wasserwerk Krems	Ne	Dolní Rakousko

*Sociální síť = Facebook, Instagram, YouTube, případně jiné
Zdroj: vlastní zpracování, listopad 2022.

Propagace do projektu zařazených vodárenských věží a rybníční soustavy Třeboňsko-Litschau je na dobré úrovni, ostatní vodní díla a stavby jsou spíše náhodou turistickou zastávkou než-li vyhledávaným turistickým cílem.

Vodárenská věž ČB byla zpřístupněna společností ČEVAK s citlivou rekonstrukcí, která návštěvníka přenese do historie způsobů zásobování měst pitnou vodou. V Třeboni je ve věži díky atypickým prostorům umístěna galerie. Rybníční soustava okolí Třeboně a Litschau je populární především díky historii budování rybníků, v současnosti láká návštěvníky k obdivu této krajiny řada cyklistických stezek.

3. ANALÝZA PŘÍLEŽITOSTÍ PRO PROPAGACI TECHNICKÝCH PAMÁTEK

V této kapitole je uvedeno několik příkladů dobré praxe turisticky atraktivních produktů, které různými způsoby pracují s různými technickými památkami a jejich propagací. Ačkoliv jsou to často produkty mladé, které budou procházet dalším vývojem, jsou turisticky velmi oblíbené a zajímají také odbornou veřejnost. Vybrané produkty jsou oceňovány laickou i odbornou veřejností v nejrůznějších soutěžích.

3.1. Technotrasa – surová krása

Techno trasa je virtuální neznačenou trasou spojující přes 30 objektů technického rázu v Moravskoslezském kraji, které jsou spojeny s tradicí hornictví, hutnictví, železniční dopravy, automobilového průmyslu, ale také hasičskou technikou, pivovarnictvím, vojenskou a zemědělskou historií. Trasa zahrnuje nejen památky z období průmyslové revoluce, ale také artefakty mnohem starší nebo naopak mladší. Představuje tak různorodý pohled na průmyslové dědictví, tak typické pro tento region.

Vzhledem k tomu, že je Moravskoslezský kraj protkán hustou sítí cyklotras a jednotlivé objekty leží přímo v jejich těsné blízkosti, je možné absolvovat návštěvu i na kole.

Technotrasa sdružuje různé objekty, na příklad: Vodní mlýn Wesselský, Důl Michal, Muzeum Břidlice, Landek Park, Větrný mlýn na Nových Dvorech, Kanál Carla Weissuhna, Tatra Kopřivnice, Raabova štola a další.

Obrázek č. 1: Technotrasa - mapa

Zdroj: technotrasa.cz, listopad 2022.

Stávající propagace

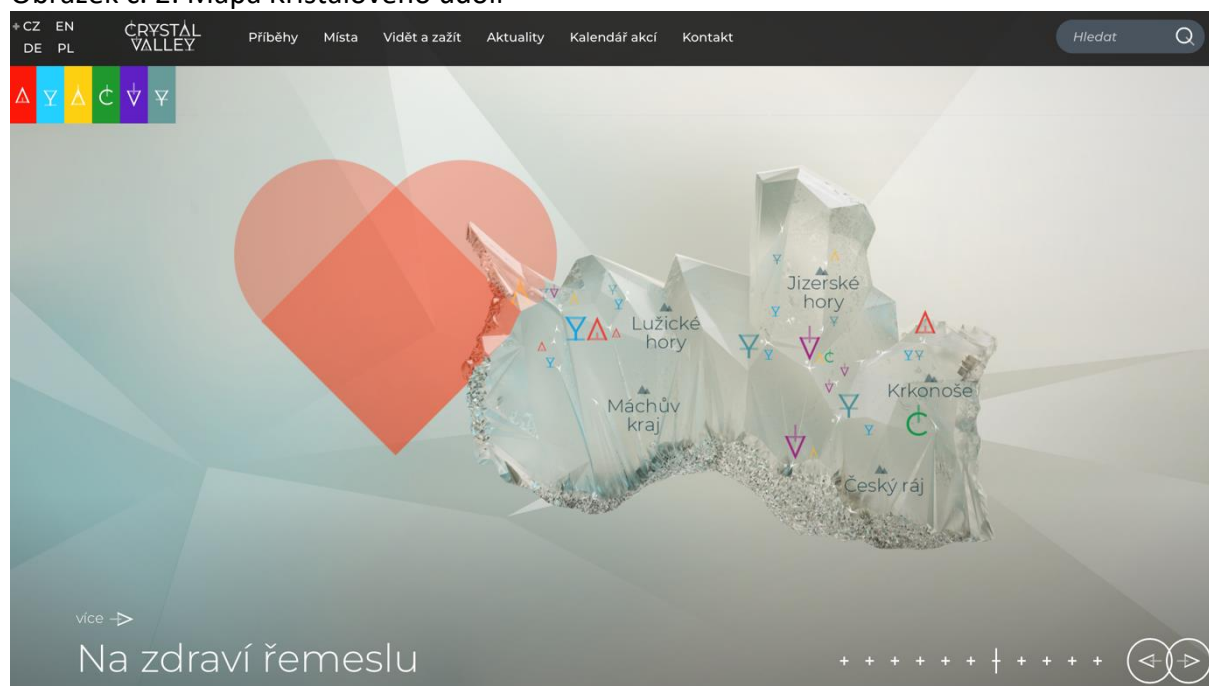
Webová stránka	technotrasa.cz
Provozovatel	Moravian-Silesian Tourism, s.r.o. organizace destičančního managementu pro Moravskoslezský kraj
Facebook	Profil: technotrasaprorodiny To se mi líbí: 8 tisíc Sledující: 8,3 tisíc
Instagram	Profil: technotrasa Sledující: do 1 tisíce

3.2. Křišťálové údolí

Existuje jediné místo na zemi, Křišťálové údolí, kde se již více jak 460 let snoubí jedinečná příroda s vášní pro sklářskou tradici a řemeslo. Před více než 300 lety se v Křišťálovém údolí zrodil český křišťál. Z něj pak zdejší mistři skláři vytvořili první broušený kámen na světě, první majestátní lustr i první křišťálový šperk. Zde dali vzniknout i dokonalé skleněné perličky.

Projekt sdružuje sklárny v oblasti Lužických hor, Jizerských hor, Krkonoš a Českého ráje. Projekt pomáhá větším i malým firmám, pod jednotnou hlavičkou se totiž snáze prosazují oborové zájmy a získávají dotace pro rozvoj průmyslu.

Obrázek č. 2: Mapa Křišťálového údolí

Zdroj: www.crystalvalley.cz, 12/2022

Stávající propagace

Webová stránka	crystalvalley.cz
Provozovatel	ARR - Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o.
Facebook	Profil: Visit Crystal Valley To se mi líbí: 4,2 tisíc Sledující: 4,9 tisíc
Instagram	Profil: Visit Crystal Valley Sledující: 1,2 tisíc
YouTube	Profil: Navštivte Křišťálové údolí Odběratelů: 32

3.3. Živá muzea

Živá muzeu – Museos Vivos – Living museum - Samostatně navštívitelná muzea

Projekt inovační formy spolupráce, který byl zahájen v roce 2018 (v době Evropského roku kulturního dědictví a roku zahájení Evropské aktivity nazvané, Smart Villages – Chytrý venkov“) šesti španělskými místními akčními skupinami (MASkami) v oblasti Castilla y León. Postupně se připojily další subjekty, které měly zájem oživit muzejní odkaz venkova „chytrým“ a snadným zpřístupněním lokálních etnografických či přírodopisných muzeí a dalších venkovských vzdělávacích i kulturních center, prostřednictvím zavedení nových technologií do jejich otevíracích systémů či audio průvodců. Tento systém umožní návštěvu uvedených objektů 365 dní v roce.

Obrázek č. 3: Mapa Živých muzeí a návod k návštěvě

objektů 365 dní v roce.

Jak je mohu navštívit?

Vstup na naši webovou stránku www.museosvivos.com, klikni na záložku muzea a oblasti a vyber místo, které chceš navštívit.

Poté co jsi vybral muzeum ke své návštěvě, jdi na rezervace a registruj se prostřednictvím údajů, které vyžaduje zobrazený formulář. Po odsouhlasení/validaci tvé registrace obdržíš na tvůj email potvrzení přijetí rezervace a vstupní kód, který musíš vytukat na klávesnici umístěnou u vchodu tebou vybraného muzea.

Tento projekt mezinárodní spolupráce je v současnosti realizován šestnácti španělskými a jednou českou MAS s budoucím zapojením MAS portugalských, které jsou napojeny na platformu Museos Vivos – Living Museums.

+ INFO www.museosvivos.com

Zdroj: www.museosvivos.com, 12/2022

Lobečské muzeum, Muzeum Eduard Štorch, které se nachází ve středních Čechách v okrese Mělník, je první v ČR, které se zařadilo do prestižního projektu Museos Vivos. Muzeum je doplněno moderní technologií za finanční podpory Evropské unie.

Webová stránka	museosvivos.com muzeumstorch.cz
Provozovatel	španělské a české MAS
Facebook	Profil: Museos Vivos To se mi líbí: 4,4 tis
Instagram	Profil: museos_vivos Sledující: 0,2 tis
YouTube	Profil: @museosvivos1476 Odběratelů: 5

3.4. Wine Train Vipava valley, Slovinsko

Vinný vlak v údolí Vipavy s týmem Winestronaut je jedinečným zážitkem při degustaci vína, který by si žádný milovník vína neměl nechat ujít. Místní znalci vína se postarají o tu nejpamátnejší a nejuvolněnější prezentaci toho, co tento region může nabídnout. Cestu vlakem provází návštěva dvou pečlivě vybraných vinných sklepů, historických center a zkušení průvodci nezapomenou při cestě představit místní kulturu a krajinu.

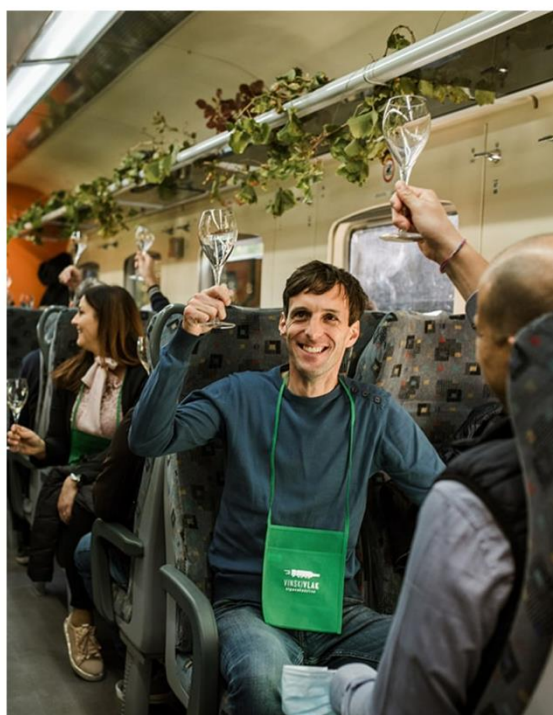
Místní skupina podnikatelů, která realizuje tento produkt, využila možnosti využití vlakových kolejí jinak sloužících pouze pro nákladní dopravu a sjednala si výjimku na předem určené termíny pro provoz zážitkového vlaku.

Obrázek č. 4: Wine Train

OUR ROUTE

A beautiful five-hour train journey through a wine country with stops along the way. On a train journey you will meet local winemakers in person and taste the best of what Vipava Valley has to offer.

- 1:30 PM – Check in – train station Nova Gorica
- 1:40 PM – Board the train
- 2:05 PM – Train departs
- 2:40 PM – Stop in the town of Ajdovščina
- 4:00 PM – Stop in village of Dornberk
- 7:00 PM – End of journey – train station Nova Gorica

Zdroj: www.vinskivlak.si, 12/2022

Webová stránka	vinskivlak.si
Provozovatel	skupina místních podnikatelů
Facebook	Profil: Vinski vlak Vipavska dolina To se mi líbí: 1 tis Sledující: 1,2 tis
Instagram	Profil: winetrainslovenia Sledující: 0,8 tis
Cena produktu	od 79 EUR za osobu a 5hodinový zážitek s degustací

3.5. Další možnosti propagace

Odborné časopisy:

- Epocha
- 21. století
- abc
- Technický týdeník
- Elektro
- Elfík – můj vláček
- Technika a trh
- praktik
- Pádler
- Lomy a těžba
- KAM po Česku
- Vodní cesty a plavba
- Mensa
- a další

Obrázek č. 5: Ukázka z časopisu Epocha

Zdroj: www.epochanacestach.cz, 12/2022

Odborné weby a fóra:

- propamatky.info
- zeleznicar.cd.cz
- e-Vsudybyl.cz
- epochanacestach.cz
- hornicke-listy.cz
- vodnihodpodarstvi.cz
- casopis.ochranaprirody.cz
- a další

Obrázek č. 6: Ukázka z odborného webu e-Vsudybyl.cz

Zdroj: www.e-vsudybyl.cz, 12/2022

SWOT ANALÝZA

Tabulka č. 5: SWOT analýza propagace technických památek

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Příběhy</p> <ul style="list-style-type: none"> většina technických památek je určitým způsobem stále v provozu a slouží původnímu účelu, návštěvníci si je tak mohou „osahat“ z blízka <p>Projekty, které spojují</p> <ul style="list-style-type: none"> možnosti přeshraničních projektů, které spojují atraktivitu do logických tematických skupiny propojení vlastníků/provozovatelů atraktivit ke sdílení zkušeností a společnému vzdělávání <p>Lidský faktor</p> <ul style="list-style-type: none"> lidé na atraktivitách a partnerských organizacích se zájmem o rozvoj technických památek 	<p>Péče o vlastní webové stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> většina webových stránek je zastaralá, nepřehledná, neaktualizovaná nebo přehlcená informacemi <p>Fotografie, videa, texty</p> <ul style="list-style-type: none"> propagaci nelze dělat bez kvalitních fotografií, videí a textů na základě fotografií/videí se návštěvník rozhoduje o návštěvě tur. cíle <p>Neexistující prezentace na sociálních sítích</p> <ul style="list-style-type: none"> s využitím jedinečnosti každé technické památky může pod společnou značkou vzbudit téma technických památek velký zájem <p>Marketingové aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> realizace minimálního množství marketingových aktivit neexistence možnosti měření dopadů kampaní
Příležitosti	Hrozby
<p>Projekty spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> využívání možností zapojení do různých projektů s důrazem na marketing <p>Spolupráce s DMO</p> <ul style="list-style-type: none"> navázání spolupráce s oblastní nebo krajskou organizací destinačního managementu stát se součástí produktů DMO <p>Google Business</p> <ul style="list-style-type: none"> vytvoření google profilu tur. cíle, uvedení odkazů, otevírací doby, možnosti návštěv a stručné info - profil je zdarma možnost vytvoření webových stránek <p>Další možnosti bezplatné prezentace</p> <ul style="list-style-type: none"> Wikipedie, Seznam, Tripadvisor <p>Moderní technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> bezobslužné možnosti návštěv <p>Společný produkt</p> <ul style="list-style-type: none"> přeshraniční produkt spojující památky 	<p>Zánik technických památek</p> <ul style="list-style-type: none"> zchátrání, demolice, změna účelu <p>Nezájem vlastníků/provozovatelů o další rozvoj památky</p> <ul style="list-style-type: none"> neaktivní zájem o vyhledávání dotačních možností negativní přístup k zapojením do rozvojových a marketingových projektů <p>Nová výstavba</p> <ul style="list-style-type: none"> současné památky mohou bránit nové výstavbě, vzhledem k minimálnímu nebo žádnému stupni ochrany památek tak dochází k jejich cílené demolici

NÁVRHOVÁ ČÁST

4. VIZE A CÍLE

VIZE

Technické památky v česko-rakouském příhraničí jsou fungující atraktivita cestovního ruchu, které jsou nabízeny návštěvníkům nejen kanály provozovatelů těchto památek, ale i jako součást produktového tématu technické památky na úrovni oblastních a krajských organizací destinačního managementu.

Propagace je úzce zacílena na návštěvníky specializující se na tento segment cestovního ruchu a jednotlivé atraktivita aktivně spolupracují na společné propagaci.

CÍLE

Cíl č. 1: Kvalitní prezentace jednotlivých atraktivit

Popis: V současné době je stav prezentace jednotlivých atraktivit na velmi nízké úrovni a některé atraktivita jsou velmi obtížně dohledatelné. Z tohoto důvodu je nezbytné sladit prezentaci jednotlivých technických památek s tím, že dojde k vytvoření/výraznému update webových prezentací, nastavení sociálních sítí (ať již samostatně nebo společně) a zadání odkazů na nejpoužívanější vyhledavače jako Google, Wikipedia, Seznam apod. Atraktivita nedisponují bohužel ani kvalitním textovým, foto a video materiálem, jako dalším krok je tedy potřeba zajistit tento materiál pro splnění dalších cílů.

Indikátor: Počet technických památek s kvalitní prezentací
Počet: 20

Termín: do 12/2025

Cíl č. 2: Cílená propagace pro specifické cílové skupiny

Popis: S ohledem na limitované prostředky pro propagaci i v případě získání externího zdroje financování je nutné zúžit cílové skupiny tak, aby efekt pro zvýšení návštěvnosti byl co největší. Toho lze dosáhnout fokusací na specifický segment, který se orientuje na technické památky. Konkrétními nástroji mohou být tištěné, ale i on-line nástroje, kterých tento cíl využívá.

Indikátor: Počet osob oslovených propagací technických památek
Počet: 50 tisíc

Termín: do 12/2027

Cíl č. 3: Vytvoření společného produktu

Popis: Tak aby nebyly památky prezentovány pouze jednotlivě, je nutné vytvořit společný produkt, který bude nabízen novými i stávajícími propagačními kanály. Díky možnostem turistických oblastí, JCCR, Ober a Niederösterreichs Tourismus bude zvýšen dosah propagace a dojde tak k efektivnímu využití vytvořeného propagačního materiálu atraktivit.

Indikátor: Funkční a nabízený společný produkt cestovního ruchu
Počet: 1

Termín: do 12/2027

Cíl č. 4: Vzdělávání zapojených atraktivit v oblasti propagace

Popis: Jak vyplývá z analýzy, stav propagace jednotlivými provozovateli atraktivit je nedostatečný. Základní část propagace ale nelze řešit pouze externě, a proto je důležité průběžně vzdělávat tyto provozovatele o využívání klasických forem propagace offline a online.

Indikátor: Počet realizovaných vzdělávacích akcí
Počet: 5

Termín: do 12/2027

Cíl č. 5: Zahájení systematického měření návštěvnosti technických památek

Popis: Pro kontrolu efektivity propagace nelze v současné době zjistit dopady propagace do fyzické návštěvnosti technických památek. Z tohoto důvodu je navrženo jako součást propagace pořízení měřičů, resp. měření návštěvnosti. Data získaná z měření budou sdílána s analytickým oddělením JCCR, které díky tomu zpřesní informace v rámci sběru dat databáze NTC Institutu turismu agentury CzechTourism (návštěvnost turistických cílů).

Indikátor: Nastavený systém měření návštěvnosti technických památek
Počet: 1

Termín: do 12/2027

5. CÍLE A JEJICH OPATŘENÍ

Cíl č. 1: Kvalitní prezentace jednotlivých atraktivit

Opatření č. 1.1 Webová prezentace atraktivit

Popis: Vytvoření samostatných anebo společných webových prezentací s cílem validních dat o atraktivitě, dostupnosti, případné otevírací době, kontaktu na provozovatele a informaci o propojení do produktu „Technické památky“.

Indikátor: Počet prezentačních webů
Počet: 10 samostatných
Počet: 1 společný

Termín: do 12/2025

Garant: technické památky, nositel navazujícího projektu

Opatření č. 1.2 Sociální sítě

Popis: Vytvoření společné prezentace na nejpoužívanějších sociálních sítích (Facebook, Instagram a případně další) s cílem oslovení potenciálních návštěvníků. Jazyková mutace profilů: CZ, DE.

Indikátor: Počet aktivních profilů
Počet: 2

Termín: do 12/2025

Garant: nositel navazujícího projektu

Opatření č. 1.3 Koordinátor propagace technických památek

Popis: Vytvoření pozice koordinátora propagace technických památek.

Indikátor: Koordinátor propagace
Počet: 1

Termín: do 12/2025

Garant: nositel navazujícího projektu

Opatření č. 1.4 Texty, fotky, videa

Popis: Pro zajištění dalších cílů této koncepce je nezbytný kvalitní obsah, ačkoliv jsou dostupné texty k jednotlivým atraktivitám, jsou tyto texty nekonzistentní a pro případné návštěvníky málo atraktivní. Ke každé atraktivitě je tak navrženo pořízení 2-3 různě dlouhých textů, 5-10 kvalitních fotografií v různých ročních

obdobích, 2-3 videí v různé délce. U video materiálu mohou být využita již vytvořená videa v rámci TV prezentace, která lze sestříhat do potřebné délky.

Indikátor: textový materiál
Počet: 2-3
foto materiál
Počet: 5-10
video materiál
Počet: 2-3

Termín: do 12/2025

Garant: nositel navazujícího projektu

Opatření č. 1.5 Jazyková připravenost

Popis: Ve vazbě na opatření č. 1.4 a 1.2 bude nutné zajistit překlady pro aktivní prezentaci v celém příhraničním regionu.

Indikátor: Počet atraktivit se zajištěnou česko-německou prezentací.
Počet: 20

Termín: do 12/2025

Garant: nositel navazujícího projektu

Opatření č. 1.6 Dostupnost informací ve vyhledávacích

Popis: Aby byly atraktivity dohledatelné je dalším krokem vytvoření a případně editace stávajících informací ve vyhledávacích s odkazem na mapové portály. Hlavními zástupci jsou Google places ve vazbě na Google maps, Seznam.cz ve vazbě na Mapy.cz, případně Facebook places, Instagram places, Tripadvisor apod. V těchto vyhledávacích je třeba především zrevidovat – odkaz na mapy, kontaktní údaje, odkaz na webovou prezentaci a další.

Indikátor: Počet editovaných zápisů
Počet: 50

Termín: do 12/2026

Garant: technické památky, nositel navazujícího projektu

Cíl č. 2: Cílená propagace pro specifické cílové skupiny

Opatření č. 2.1 Speciální časopisy

Popis: Dle rozpočtových možností zacílit propagaci především na specifická média věnující se technickým památkám. V ideální variantě zvolit formu dlouhodobé spolupráce (série článků, společné dlouhodobé inzerce apod.)

Indikátor: Počet kampaní ve specializovaných médiích
Počet: 5

Termín: do 12/2027

Garant: nositel navazujícího projektu

Opatření č. 2.2 Facebookové skupiny

Popis: V rámci této sociální sítě existují skupiny, které mezi sebou sdílí zajímavá místa a technické památky. Cílem je integrace do těchto skupin, což bude jednou z částí náplně koordinátora propagace.

Indikátor: Aktivní zapojení do skupin
Počet: 2

Termín: do 12/2027

Garant: koordinátor propagace

Opatření č. 2.3 Školní výlety

Popis: Zajímavou skupinou návštěvníků pro technické památky jsou organizované skupiny, které mohou využít informace pro výuku, např. technických oborů, historie, fyziky apod. Školní výlety v celém příhraničí byly naposledy výrazněji zpracovány Jihočeskou centrálou cestovního ruchu v roce 2014. jedná se tak o obnovení tohoto směru ve spolupráci s JCCR a turistickými oblastmi, případně regionálními muzei. Školní výlety nebudou zacíleny pouze na jednu atraktivitu, ale na propojení atraktivit i s dalšími možnostmi v jejich okolí.

Indikátor: Počet školních výletů
Počet: 5

Termín: do 12/2027

Garant: nositel navazujícího projektu, JCCR, TO, regionální muzea

Cíl č. 3: Vytvoření společného produktu

Opatření č. 3.1 Vytvoření společného produktu Technické památky

Popis: V rámci navazujícího projektu začlenit do jedné z pracovních skupin krajské a oblastní DMO na české a rakouské straně a po společném konsenzu vytvořit produkt Technické památky s navázáním dalších služeb, který budou DMO aktivně nabízet návštěvníkům a stane se součástí jejich portfolia.

Indikátor: Vytvoření produktu Technické památky
Počet: 1

Termín: do 12/2027

Garant: nositel navazujícího projektu

Opatření č. 3.2 Propagace vytvořeného produktu Technické památky

Popis: Vytvořený produkt bude prezentován s využitím všech kanálů, které spravuje JCCR. Konkrétně se jedná o web jiznicechy.cz a facebookový a instagramový profil Jižní Čechy. Dle možností bude zapojena také národní úroveň, kde lze využít portál kudyznudy.cz a na něj napojena sociální média.

Indikátor: Počet kampaní vytvořeného produktu
Počet: 5

Termín: do 12/2027

Garant: nositel navazujícího projektu

Opatření č. 3.3 Podpora kulturních akcí – spolufinancování

Popis: Dle rozpočtových možností pomoci provozovatelům technických památek s realizací kulturních akcí formou spolufinancování těchto akcí, tj. technické zajištění, doprovodný program, propagace apod.

Indikátor: Počet podpořených kulturních akcí
Počet: 10

Termín: do 12/2027

Garant: nositel navazujícího projektu

Cíl č. 4: Vzdělávání zapojených atraktivit v oblasti propagace

Opatření č. 4.1 Série vzdělávacích kurzů

Popis: Systematické vzdělávání bude řešeno formou série 5 kurzů, které proběhnou v tématech: prezentace na webovém portálu, využití vyhledávačů, využití a nastavení sociálních sítí, spolupráce s médii, organizace propagačních akcí.

Indikátor: Série vzdělávacích kurzů
Počet: 1

Termín: do 12/2027

Garant: nositel navazujícího projektu

Opatření č. 4.2 On-line vzdělávací kurz pro nově přístupující technické památky

Popis: Vzhledem k počtu technických památek na území jižních Čech a Horního Rakouska se očekává průběžné zapojování dalších památek. Z tohoto důvodu budou informace z proběhlých vzdělávacích kurzů modifikovány do on-line prostředí a budou tak nabídnuty i těm, kteří nemohli absolvovat kurz fyzicky.

Indikátor: Vzdělávací kurz v on-line prostředí
Počet: 1

Termín: do 12/2027

Garant: nositel navazujícího projektu

Cíl č. 5: Zahájení systematického měření návštěvnosti technických památek

Opatření č. 5.1 Měření na atraktivitách se vstupenkou

Popis: Opatřením dojde k vybudování databáze a průběžného naplňování daty z prodeje vstupenek u relevantních atraktivit. Předpokládá se měření na měsíční bázi v případě, že systém není napojen na on-line software. Struktura databáze bude připravena ve spolupráci s externí firmou a analytickými odděleními krajských DMO tak, aby data byla relevantní i pro další účely výzkumu v cestovním ruchu.

Indikátor: Vytvořená databáze
Počet: 1
Počet zapojených památek
Počet: 10

Termín: do 12/2027

Garant: nositel navazujícího projektu

Opatření č. 5.2 Analýza možností měření u památek bez vstupu

Popis: V místech, kde nelze měřit exaktní počet návštěvníků ve vazbě na vstupné je nezbytné zvážit možnosti využití automatizace sčítání, jako jsou sčítací brány, sčítací kamery nebo případně jiné technické prostředky. Zároveň je u těchto památek (typicky most, důl, rybníční soustava apod.) vymezit místo, kde bude ke sčítání docházet tak, aby výstupní údaje byly relevantní.

Indikátor: Analýza možností měření u památek bez vstupu
Počet: 1

Termín: do 12/2026

Garant: nositel navazujícího projektu

Opatření č. 5.3 Zahájení sčítání u památek bez vstupu

Popis: Na základě výstupu analýzy (opatření 5.2) dojde k pořízení sčítačů a další měřicí techniky tak, aby bylo možné stanovit počet návštěvníků jednotlivých atraktivit v průběhu času. Tato data budou zpracována jako u opatření 5.1)

Indikátor: Počet míst s automatickým sčítáním
Počet: 10

Termín: do 12/2027

Garant: nositel navazujícího projektu

Opatření č. 5.4 Měření efektivity propagace

Popis: Díky opatřením 5.1 – 5.3 bude možné vyhodnotit dosahy jednotlivých kampaní na návštěvnost jednotlivých památek. To povede k lepšímu cílení propagace a výběru vhodných médií i díky tomu, že data budou sbírána průběžně na všech památkách. Zároveň díky tomuto kroku bude možné určit počet návštěvníků, kteří památky navštívili, tedy i jaké efekt budou mít případně další projekty na návštěvnost partnerských regionů.

Indikátor: Systém vyhodnocování efektivity propagace
Počet: 1

Termín: do 12/2027

Garant: nositel navazujícího projektu

6. ORIENTAČNÍ HARMONOGRAM REALIZACE OPATŘENÍ

Orientační harmonogram realizace opatření		2023				2024				2025				2026				2027			
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
CÍL Č. 1 KVALITNÍ PREZENTACE JEDNOTLIVÝCH ATRAKTIVIT																					
Opatření 1.1	Webová prezentace atraktivit																				
Opatření 1.2	Sociální sítě																				
Opatření 1.3	Koordinátor propagace technických památek																				
Opatření 1.4	Texty, fotky, videa																				
Opatření 1.5	Jazyková připravenost																				
Opatření 1.6	Dostupnost informací ve vyhledávačích																				
CÍL Č. 2 CÍLENÁ PROPAGACE PRO SPECIFICKÉ CÍLOVÉ SKUPINY																					
Opatření 2.1	Speciální časopisy																				
Opatření 2.2	Facebookové skupiny																				
Opatření 2.3	Školní výlety																				
CÍL Č. 3 VYTVOŘENÍ SPOLEČNÉHO PRODUKTU																					
Opatření 3.1	Vytvoření společného produktu Technické památky																				
Opatření 3.2	Propagace vytvořeného produktu Technické památky																				
Opatření 3.3	Podpora kulturních akcí – spolufinancování																				
CÍL Č. 4: VZDĚLÁVÁNÍ ZAPOJENÝCH ATRAKTIVIT V OBLASTI PROPAGACE																					
Opatření 4.1	Série vzdělávacích kurzů																				
Opatření 4.2	On-line vzdělávací kurz pro nově přistupující technické památky																				
CÍL Č. 5: ZAHÁJENÍ SYSTEMATICKÉHO MĚŘENÍ NÁVŠTĚVNOSTI TECHNICKÝCH PAMÁTEK																					
Opatření 5.1	Měření na atraktivitách se vstupenkou																				
Opatření 5.2	Analýza možností měření u památek bez vstupu																				
Opatření 5.3	Zahájení sčítání u památek bez vstupu																				
Opatření 5.4	Měření efektivity propagace																				

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

NPÚ	Národní památkový ústav
Rera	Regionální rozvojová agentura jižních Čech
JCCR	Jihočeská centrála cestovního ruchu
CzT	CzechTourism
TO	turistické oblasti
DMO	organizace destinačního managementu
ČSÚ	Český statistický úřad
CR	cestovní ruch

ZÁVĚR

Koncepce propagace technických památek v česko-rakouském příhraničí pro roky 2023–2027 shrnuje v prvních kapitolách analytické části informace o do projektu zapojených památkách a analyzuje současný stav jejich propagace. Dále předkládá příklady dobré praxe prezentace technických památek a identifikuje pomocí SWOT analýzy hlavní silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby.

V návrhové části jsou předloženy cíle a jejich opatření s cílem naplnění stanovené vize, kterou je fungující, turisticky atraktivní a obchodovatelný přeshraniční produkt Technické památky. Postupné kroky, potřebné k úspěšnému naplnění koncepce, jako je zajištění kvalitního foto, video a textového obsahu, zřízení kvalitní webové prezentace, cílená propagace, vzdělávání provozovatelů atraktivit, zavedení systémů měření a další, jsou popsány v každém opatření a časově zaneseny do orientačního harmonogramu.

Naplnění této koncepce propagace technických památek zvýší turistický potenciál zapojených regionů a pomůže dochovat technické památky dalším generacím.

Interreg
Rakousko-Česká republika
Evropský fond pro regionální rozvoj

Projekt MonumTech je spolufinancován z programu Interreg V-A Rakousko-Česká republika 2014-2020 a z rozpočtu Jihočeského kraje